

+16'ERS

OP WEG NAAR LEIDING

Wanneer maken jullie leden de overgang tot leid(st)er? Is het laatste kampvuur bij de oudste groep meteen ook de start van hun vuurdoop als leid(st)er? Of worden ze gedurende hun laatste jaar bewust, stap voor stap, voorbereid op deze mijlpaal in hun KSA-carrière?

WAAROM VOORBEREIDEN OP HET LEIDINGSCHAP?

Een mijlpaal, zo kunnen we het wel noemen gezien de verantwoordelijkheid en het engagement dat we van een leid(st)er verwachten! Het is dan ook uiterst belangrijk dat niet als vanzelfsprekend te beschouwen maar je oudste leden **bewust de nodige voorbereiding te bieden**. Zo krijgen ze ook inzicht in wat allemaal verwacht wordt van een leid(st)er. Natuurlijk is er ook nog voldoende ruimte nodig voor plezier en avontuur maar daarnaast zijn activiteiten zoals stage, teambuilding, vorming ... zeker aan te raden! We willen jullie hierbij ondersteunen aan de hand van een aantal fiches met mogelijke activiteiten om jullie eigen +16-werking uit te bouwen. Kies er gerust die fiches uit die jullie groep aanspreken!

Al een +16'erswerking? Doen jullie al heel wat voorbereidende activiteiten met jullie oudste leden? Dan kunnen jullie vooral aan de slag met de **oranje** © fiches. Die zijn voor gevorderden en bieden inspiratie om jullie werking te blijven vernieuwen en optimaliseren! Daarnaast kan het materiaal helpen om bewuster jullie bestaande werking in te plannen, vorm te geven en te schetsen naar jullie +16'ers.

HOE GA IK HIERMEE AAN DE SLAG?

Stappenplan

- 1** Bespreek met jullie leidingsgroep wat jullie belangrijk vinden als voorbereiding voor een leid(st)er van jullie groep. Bespreek de invoer en/of aanpak van een +16'erswerking ook met jullie +16'ers zelf. (Zie bijgevoegd A4-blad, 'Welk pad willen jullie uitstippelen voor jullie +16'ers?', in dit pakket)
- 2** Kies een aantal activiteiten uit en bespreek wanneer deze in jullie jaarkalender ingepland kunnen worden. Hoe willen jullie deze concreet invullen? Wie werkt wat praktisch uit? Dit kan besproken worden aan de hand van de fiches met mogelijke activiteiten.

3 Knip de stickers met de gekozen activiteiten uit en kleef deze op de jaarkalender in jullie lokaal.

4 Overloop de planning met jullie oudste leden zodat ze zicht hebben op wat hen te wachten staat. Zorg dat de verwachtingen duidelijk zijn voor iedereen en deze stap voor stap opgebouwd worden.

Materiaal

- stickers +16'ers
- 9 fiches
- een handleiding voor de bespreking met jullie leidingsploeg en/of de 16'ers
- Bundel +16'ers - *Op weg naar leiding* (online raadpleegbaar via www.ksa.be/16)

Kies op basis van jullie werking **een aantal activiteiten** die jullie haalbaar achten. De **groene** titels wijzen op laagdrempelige acties terwijl de **oranje** © al meer gevorderd zijn. Jaar na jaar kunnen jullie de +16'erswerking verder uitwerken.

OUDERS INFORMEREN

DOEL

Ouders informeren over jullie +16'erswerking, de bijhorende voordelen en wat van de +16'ers verwacht wordt. De ouders daarbij geruststellen, rekening houden met bezorgdheden en een goede communicatie onderhouden.

INHOUD

Welke informatie is interessant voor de ouders van jullie +16'ers?

- Wat verandert er juist voor de +16'ersgroep? Welke voorbereidende activiteiten hebben jullie gepland? Wat zijn de voordelen hiervan? Waarom hebben jullie ervoor gekozen? Wat zullen ze bijvoorbeeld bijleren?
- Wat wordt precies van de +16'ers verwacht? Welke verplichtingen hebben ze? Wanneer moeten ze aanwezig zijn? Hoeveel tijd zal erin kruipen? Hoe zullen jullie hen begeleiden?

MOGELIJKHEDEN

Standje startdag

Zijn de ouders van de leden sowieso al welkom op jullie startdag? Dan kunnen jullie van de gelegenheid gebruik maken om hen via een standje te informeren over jullie +16'erswerking. Zo geven jullie bezorgde ouders een laagdrempelige gelegenheid om het er eens met de juiste personen over te hebben.

Ouderavond

Een avond voor de ouders organiseren waarbij jullie de +16'erswerking voorstellen en hen ruimte bieden om vragen te stellen en bezorgdheden te delen is ook een mogelijkheid. Eventueel kunnen ouders van de huidige leiding ook aanwezig zijn om hun ervaringen en de voordelen te duiden.

Huisbezoek

Persoonlijk bij de ouders langsgaan om jullie +16'erswerking toe te lichten is een intensievere manier maar zorgt ervoor dat je iedereen effectief kan bereiken. Dit toont de ouders bovendien dat jullie het belangrijk vinden in te zetten op de +16'ers en een goede communicatie met hen. Dat is voor hen heel geruststellend.

Materiaal

Dit materiaal kan bij de verschillende mogelijkheden als houvast gebruikt worden om de informatie over te brengen en/of mee te geven.

- **Overzicht activiteiten:** Een jaarkalender of overzicht met de belangrijkste activiteiten biedt een handig overzicht voor jullie en de ouders, zowel tijdens als na de bespreking.
- **Brochure:** KSA voorziet een voorbeeld van welke informatie jullie in een brochure voor de ouders van +16'ers kunnen zetten. Deze folder is te downloaden op de website (www.ksa.be/16) of raadpleegbaar in de bijlagen van de +16'ersbundel. Jullie kunnen deze info personaliseren en vervolgens afdrukken of de uitleg in jullie nieuwsbrief/tijdschrift zetten.

Opgelet!

- Hou rekening met de vragen en bezorgdheden van ouders.
- Geef een realistisch en concreet beeld van de verwachtingen maar stel hen tegelijk gerust door te schetsen hoe jullie het aanpakken om het leid(st)erschap te combineren met studies.
- Benadruk ook de voordelen die het leid(st)erschap met zich meebrengt, wat je eruit kan leren. Je krijgt als persoon immers veel terug van het leid(st)erschap.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 7.

VORMING [Ⓞ]

DOEL

Jullie +16'ers stimuleren om vaardigheden te ontwikkelen die nuttig zijn als je leid(st)er wordt.

INHOUD

Jullie kunnen rond tal van relevante, boeiende thema's een vorming aanvragen of uitwerken. Ter inspiratie:

MOGELIJKHEDEN

Vormingsaanbod KSA

- Elk jaar organiseren de verschillende provinciale werkkringen één of meerdere **animatorcursussen** waarop +16'ers en beginnende leiding de kneepjes van het leid(st)er-zijn onder de knie krijgen. Het is zeker de moeite dit te stimuleren en er rekening mee te houden bij jullie planning.
- Elke provinciale werkkring heeft naast de vaste cursussen een **los vormingsaanbod** dat vormingsdagen en Vorming Op Maat (VOM) bevat. Deze vormingsdagen draaien elk jaar rond verschillende thema's die ook voor jullie +16'ers interessant kunnen zijn. Bij een VOM vragen jullie zelf een bepaalde vorming naar keuze aan voor jullie groep.

De data van de vormingsinitiatieven vinden jullie op de jaarkalender. Verdere informatie vind je op www.ksa.be/vorming.

Vormingsaanbod gemeente

Informeer zeker ook naar het vormingsaanbod dat de **jeugddienst** in jouw buurt voorziet. Zowel voor jullie +16'ers als voor de leiding kunnen deze vormingen interessant zijn. Eventueel kunnen jullie zelfs via de jeugdraad suggesties doen voor vormingen die jullie aanspreken.

Een eigen vormingssessie

Ervaren leiding kan zelf ook creatief aan de slag gaan om een eigen vormingssessie uit te werken en te geven. Het is belangrijk dat niet te zien als een schoolse overdracht maar **leuke methodieken** te zoeken waarbij de leden ook zelf aan de slag kunnen om een thema uit te werken, originele spelletjes uit te vinden, na te denken over het leiderschap of een activiteit in elkaar te steken. Je kan hierbij gebruik maken van stellingen, situaties, puzzels, opdrachten, collages, rollenspelen ... en ze verwerken in bestaande spelconcepten zoals bijvoorbeeld 'De Slimste Mens', 'Zeeslag' of een soort ganzenbord.

Opgelet!

- Hou rekening met de interesses en noden van jullie +16'ers!
- Vraag zeker na of jouw gemeente een deel van jullie inschrijvingsgeld voor vorming terugbetaalt.
- Contacteer gerust je provinciaal secretariaat voor hulp bij het uitwerken van een vormingssessie of zelfs voor een volledig uitgewerkte vormingssessie rond een thema naar keuze. De contactgegevens van de provinciale werkkringen vind je op www.ksa.be.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 15.

FEEDBACK

DOEL

Het groeiproces van +16'ers stimuleren door hen op een positieve manier feedback te geven en een aanspreekpunt te voorzien bij wie ze steeds terecht kunnen met vragen.

INHOUD

In vele groepen gebeurt het geven van feedback op een spontane manier. Het kan echter goed zijn te bespreken wie deze rol met extra zorg opneemt en de +16'ers bewust de nodige ondersteuning biedt. Wat kan feedback geven allemaal inhouden?

- +16'ers helpen nadenken over eigen realisaties
- tips en feedback over opgenomen taken
- concrete werkpunten en groeimogelijkheden
- waardering voor de inzet van de +16'ers
- vragen om na te gaan of je feedback goed onthaald en begrepen werd

MOGELIJKHEDEN

Er zijn verschillende mogelijke aanspreekpunten die jullie +16'ers/nieuwe leiding ten gepaste tijd feedback kunnen geven en/of als vertrouwens-persoon optreden.

Leiding

Als de +16'ers een bepaalde taak opnemen, een project uitwerken of stage doen, is hun eigen vertrouwde leiding in de eerste plaats belangrijk om hun voldoende voorbereidende uitleg en begeleiding te geven. Ga er niet vanuit dat +16'ers zelf weten waar ze moeten op letten als ze bepaalde taken opnemen of dat ze het best al doende leren. Stimuleer bewust hun groeiproces met gepaste begeleiding.

Medeleiding

Als de +16'ers bij hun stage of bij een andere taak samenwerken met medeleiding, vormt die medeleiding ook een belangrijk steunpunt. Ze zien de beginners aan het werk en kunnen zo toegepaste tips en feedback geven. Vandaar het belang om beginnende leiding steeds met ervaren leiding samen te zetten.

Groepsleiding

De groepsleiding is vaak voor alle leiding een aanspreekpunt bij vragen en problemen. Maak dit ook duidelijk aan de +16'ers of nieuwe leiding. Om dit aan te moedigen en de werking van jullie groep te optimaliseren kunnen bovendien vanuit de groepsleiding functioneringsgesprekken gepland worden. Zo kunnen jullie problemen voorkomen en inspelen op factoren die leven binnen jullie leidingsgroep.

Peter- of metersysteem

Dat houdt in dat een ervaren leid(st)er de begeleiding van een +16'er of nieuwe leid(st)er op zich neemt. De bedoeling is dat deze peter of meter een belangrijke vertrouwenspersoon wordt voor de beginner en hem/haar bijstaat bij vragen of problemen. De peter of meter kan willekeurig gekozen worden of op basis van bestaande vriendschappen.

Willen jullie met een peter- of metersysteem aan de slag? Lees dan zeker de tips hierbij in de +16'ersbundel op pagina 22.

Opgelet!

- Positieve feedback, tips en complimentjes zijn motiverend en veel doeltreffender dan opmerkingen over wat fout gaat. Ze zijn dus minstens even belangrijk.
- Hou er rekening mee dat de +16'ers volop aan het bijleren zijn. Zaken die voor ervaren leiding al eerder vanzelfsprekend zijn kunnen voor hen een hele inspanning vragen.
- Formuleer feedback steeds als een 'ik-boodschap' en gebruik concrete voorbeelden van gedrag en situaties.
- Laat de +16'er ook voldoende aan het woord om zijn of haar ervaringen te delen.
- Als de +16'ers al heel wat verantwoordelijkheid opnemen, is het goed om ook officiële evaluatiemomenten individueel of in groep in te plannen. (zie fiche 'Evalueren' in dit pakket)

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 18.

EVALUEREN [Ⓞ]

DOEL

De +16'ers leren zichzelf en de groep op een positieve manier evalueren. Ze leren ervaringen delen en verschillende standpunten innemen om tot gezamenlijke inzichten te komen.

INHOUD

Evaluatiemoment

Een evaluatiemoment kan individueel of in groep onder begeleiding van één of meerdere personen, beschreven op de fiche 'feedback'. Dat kies je afhankelijk van wat er geëvalueerd wordt.

Individueel gesprek

Als je het functioneren van de +16'ers met hen wil bespreken, biedt een individueel gesprek met een vertrouwde persoon de veiligste omgeving. Daarbij kunnen de rol, de inbreng, sterke punten en werkpunten van de +16'er besproken worden, maar ook zijn/

haar visie op hoe de activiteit georganiseerd werd. De +16'ers op voorhand al even laten nadenken over wat jullie en zij zelf willen bespreken, kan ook houvast bieden en leidt tot diepgaandere en efficiënte gesprekken.

KSA ontwikkelde een evaluatieformulier dat een handige leidraad of houvast kan bieden. Je vindt het op de site (www.ksa.be/16) en achteraan in de +16'ersbundel.

Groepsgesprek

Het is nuttig om af en toe eens stil te staan bij jullie werking en hoe het +16'ersjaar ingevuld wordt. Dat kan eventueel samen met de leidingsgroep of parallel naast elkaar. Vragen die aan bod kunnen komen zijn:

- Hoe werden de geplande, voorbereidende acties ervaren?
- Werd er niet te veel gevraagd? Kregen de +16'ers voldoende ondersteuning?
- Voelen ze zich voorbereid op het leiderschap?
- Hoe was de samenwerking en de groepssfeer?
- Wat zijn positieve punten en wat werkpunten?
- Kunnen we hieruit concrete acties vooropstellen?

Let erop dat iedereen zijn mening kan uiten en er tot een consensus kan gekomen worden. Naarmate de +16'ers hier al ervaring mee hebben, kunnen ze het evaluatiegesprek steeds meer zelf in handen nemen.

Ook de specifieke activiteiten zoals de organisatie van een project, stage, vorming ... kunnen geëvalueerd worden. Specifieke vragen die hierbij aan bod kunnen komen vind je in de +16'ersbundel op pagina 20.

MOGELIJKHEDEN

Een methodiek gebruiken zorgt ervoor dat personen die zich minder gemakkelijk uitdrukken een houvast hebben en stimuleert een gestructureerd verloop van het gesprek.

- De leiding stelt een aantal stellingen/vragen op. Als de +16'ers het eens zijn, gaan ze dichtbij staan. Zijn ze het oneens, dan gaan ze verder weg staan. Je kan de stellingen/vragen ook op flappen aan de muur hangen en iedereen kleurtjes of figuurtjes (bv. zon-wolk-regen) geven die ze erbij kunnen hangen om hun mening te tonen.
- Verschillende elementen die geëvalueerd moeten worden, staan opgelijst. De +16'ers krijgen een aantal cheques die ze moeten verdelen. Diegene die er veel krijgen, worden positief geëvalueerd, de anderen minder.

- Jullie dobbelen met de vingers: je zwaait met je hand, alsof er dobbelstenen inzitten. Wanneer de leiding 'ja' roept dan moeten de +16'ers vingers gooien. Hoe meer vingers, hoe beter ze iets vonden.

Bij elk van deze mogelijkheden is het aangewezen de resultaten ook te bespreken zodat ze juist geïnterpreteerd worden. Let erop dat er ook concrete oplossingen bedacht worden die jullie willen meenemen naar de toekomst toe.

Opgelet!

- Denk er bij het kiezen van de methodieken en aanwezig over na welke situatie voor de betrokkene(n) een veilige leeromgeving biedt.
- Let erop dat de +16'ers niet uitsluitend focussen op negatieve punten en resultaten maar ook oog hebben voor het positieve, het proces en de samenwerking.
- Het kan zinvol zijn om de +16'ers vooraf al bepaalde doelstellingen te laten voorop stellen en gedurende het proces ook al eens het verloop te evalueren.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 20.

STAGE [ⓐ]

DOEL

Een veilige experimenteeruimte creëren waarin de +16'ers kennis kunnen maken met het leid(st)erschap (bij de verschillende leeftijdsgroepen). Maar ook de mogelijkheid krijgen om, met de nodige ondersteuning, hun talenten te ontwikkelen. Zo kunnen ze voorbereid en met een realistisch beeld beginnen.

MOGELIJKHEDEN

Eén concrete taak

De +16'ers krijgen één concrete taak gedurende een activiteit. Dat kan gaan om een rol bij het toneel, het begeleiden van een groepje leden bij een spel waarbij de leiding op postjes verstopt zit, de leden tikken ...

Activiteit voor groepsgenoten

De +16'ers kunnen in groepjes voor elkaar een activiteit organiseren. Dat biedt hen een veilige 'oefenruimte' waarbij ze een groep leren entertainen, hun creativiteit de vrije loop laten en aan de slag gaan met de verschillende spelaspecten.

Activiteit voor leiding

De groep +16'ers kan ook samen een activiteit in elkaar steken voor hun leiding. Dit biedt ook een veilige 'oefenruimte' waarbij ze bovendien met de hele groep leren overleggen en samenwerken om tot een gezamenlijk resultaat te komen.

Activiteit leden

De +16'ers staan mee in leiding bij een, al dan niet zelf voorbereide, activiteit voor de leden. De groepen tot en met de 12-jarigen zijn hiervoor een goed publiek. Dat kan doorheen het jaar maar ook op kamp.

Tip!

Plan een aantal stagemomenten waarbij de +16'ers geleidelijk aan meer verantwoordelijkheden krijgen voor een aangenaam en optimaal groeiproces.

INHOUD

Bespreek de stagemomenten op voorhand met de +16'ers en plan ze in samen met hen en eventueel samen met de leiding van de betrokken leeftijdsgroepen. Schets hierbij een duidelijk beeld van wat van hen verwacht wordt:

- Doen ze stage bij de leden en worden ze dus gezien als volwaardige leiding? Krijgen ze al een fluitkoord en/of leidingsdas?
- Helpen ze al vanaf het eerste stagemoment bij het voorbereiden van de activiteit?
- Worden ze verwacht te helpen met de opkuis?

Bij het helpen voorbereiden kunnen jullie de +16'ers laten beginnen door bestaande spelletjes te variëren en combineren tot nieuwe en originele spelen. Als jullie verwachten dat de +16'ers de activiteit (helpen) voorbereiden, zorg er dan voor dat ze weten hoe ze een spel in elkaar moeten steken en waar ze moeten op letten. Dit kan aan de hand van een vorming (zie fiche 'Vorming' in dit pakket) of actieve begeleiding bij de voorbereiding. Voor de algemene begeleiding van +16'ers en nieuwe leiding kunnen jullie ideeën opdoen op de fiche 'Feedback' in dit pakket.

Opgelet!

- Bied de +16'ers de kans om zelf te reageren in moeilijke situaties. Sta hun hierin wel voldoende bij en geef concrete tips. In bepaalde situaties zal jij, gezien jouw ervaring, adequater en efficiënter kunnen reageren. Op die manier geef je ook bagage mee aan de +16'ers en zorg je ervoor dat de situatie niet uit de hand loopt.
- Hou er rekening mee dat een stage voor sommige +16'ers een hele opdracht is. Verwacht dan ook niet dat iedereen een natuurtalent is maar ondersteun hen voldoende met ervaren medeleiding waarbij ze in eerste plaats kunnen observeren en met individuele leden leren omgaan om uiteindelijk voor de hele groep te spreken.
- Zet de +16'ers niet in als 'vervanging' bij een gebrek aan leiding tijdens examenperiodes. De eindverantwoordelijkheid van de activiteiten ligt steeds bij de leiding van de betreffende leeftijdsgroep.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 11.

PROJECT [Ⓞ]

DOEL

De +16'ers leren samenwerken, leren taken verdelen en leren verantwoordelijkheden op te nemen om samen tot een resultaat te komen. Hun organisatorische vaardigheden worden ontwikkeld.

MOGELIJKHEDEN

Taak op initiatief

De +16'ers dragen een steentje bij tijdens allerhande activiteiten en evenementen. Op die manier wordt het werk van de leidingsgroep enigszins verlicht en leren de +16'ers de omvang van het takenpakket kennen. Ze helpen bijvoorbeeld opdienen bij het eetfestijn, de kinderen klaarmaken en begeleiden voor een ouderavond ...

Organisatie aspect initiatief

De +16'ers krijgen de verantwoordelijkheid over één concreet aspect van een activiteit, bijvoorbeeld het organiseren van een tombola of het inkleden van de zaal.

Organisatie initiatief

De +16'ers organiseren zelf een eigen project van begin tot einde. Dat kan gaan van een wafelverkoop of carwash over een gezamenlijke ledenactiviteit tot een ouderavond of (kinder)fuif. Een geldinzamelactie kan ten voordele van de eigen kas maar ook ten voordele van een goed doel.

INHOUD

Brainstorm

Overloop met de +16'ers de mogelijkheden aan de hand van deze fiche of kies één van de mogelijkheden en laat de +16'ers de concrete invulling bepalen aan de hand van een brainstorm. Hiervoor kan je een woord, foto, tekening, affiche ... over jullie keuze in het midden van een flap zetten als uitgangspunt. Iedereen kan vervolgens een idee dat spontaan opkomt, opschrijven.

Keuze project

Overweeg de verschillende mogelijkheden. Enerzijds is het belangrijk dat er een project gekozen wordt dat aanleunt bij de interesses van de +16'ers, waarvoor de hele groep gemotiveerd is. Anderzijds moet het uitvoerbaar en realistisch zijn voor de middelen en tijdsperiode die jullie voorop stellen.

Begeleiding

Enkele vuistregels bij het begeleiden van een project:

- Zorg ervoor dat de +16'ers weten wat van hen verwacht wordt en een duidelijk kader krijgen met de beschikbare tijd, het budget, het doel ...
- Geef hen ruimte om zelf zaken uit te zoeken maar ondersteun hen ook voldoende door hen bij te staan in een realistische tijdsplanning, aan te geven waar ze allemaal moeten aan denken en nuttige contacten door te geven. Jullie zijn nog steeds verantwoordelijk voor hun proces en resultaat.
- Laat hen zelf de leiding nemen bij de bespreking maar waak erover dat iedereen zijn inbreng kan hebben.
- Zorg ervoor dat je steeds beschikbaar bent om hen met raad en daad bij te staan, ook tijdens het evenement.
- Hou op het einde van het project een evaluatie over het proces dat de groep doorlopen heeft. (zie fiche 'Evalueren' in dit pakket)

Opgelet!

- Samen aan een project bouwen, versterkt de groeps sfeer maar kan ook wel wat van een groep vergen. Als er nog niet zo'n goede groeps sfeer heerst, zet je best eerst in op teambuilding (zie fiche 'Teambuilding' in dit pakket).
- Een project kan altijd minder succesvol zijn dan gehoopt. Wees hier van in het begin realistisch in en maak met de +16'ers een evaluatie waarbij ook oog is voor de positieve aspecten (zie fiche 'Evalueren' in dit pakket).
- Geef de +16'ers nuttige taken waar ze zelf voor gemotiveerd zijn en niet de taken die niemand van de leiding wil doen. Toon appreciatie voor hun inzet.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 14.

TEAMBUILDING

DOEL

De band tussen de +16'ers (en de leiding) bevorderen aan de hand van groepsbevorderende activiteiten.

MOGELIJKHEDEN

Vertrouwen spelletjes

Een eerste optie is een activiteit waarin verschillende opdrachten verwerkt zitten waarvoor de +16'ers moeten samenwerken en/of vertrouwens-spelletjes die een goede band bevorderen.

Neem zeker eens een kijkje in de spelendatabank via www.spelensite.be! Door bij 'zoeken' de optie 'groepsvormend' aan te vinken bij het onderdeel 'soort', kom je op tal van uitgewerkte spelen uit!

Uitdagingen

Julie kunnen de +16'ers een aantal uitdagende opdrachten voor-schotelen die ze (doorheen het jaar) tot een goed einde moeten brengen, à la 'de twaalf werken van' of 'Fata Morgana'. Hierdoor leert de groep samenwerken en naar een resultaat toe streven. Kies opdrachten die uitdagend genoeg zijn maar ook haalbaar zodat de voldoening en groepsvreugde zeker niet ontbreken.

Gezamenlijk spel

Een spel in elkaar steken dat de +16-ers samen met de leidings-groep kunnen spelen, bevordert spontaan contact en creëert een band. Dit kan een gewone activiteit zijn maar ook een spel dat het hele jaar of kamp door loopt, zoals Gotcha (*zie verso fiche*).

Startmoment

Een gezamenlijk startmoment, samen met de leidingsgroep, waar-bij jullie een leuke activiteit doen en/of samen eten is zeker een aanrader. Dat kan gaan van eenvoudige activiteiten zoals Kubbe, een barbecue, een tocht ... tot echte uitstappen naar een provinciaal domein, de zee, de zoo ...

Weekend

Samen op weekend gaan brengt sowieso heel wat fijne groepsmomenten mee en is zo ook heel groepsvormend. Zorg ervoor dat dit dus zeker niet ontbreekt in jullie planning! Overweeg eventueel zelfs een (extra) weekend voor de +16'ers only, zodat jullie er iets speciaals en onvergetelijks kunnen van maken. Het is tenslotte hun laatste weekend als lid.

Leefweek

In de plaats van een (extra) weekend kunnen jullie ook een leefweek inplannen waarbij de +16'ers (samen met de leiding) een week in het lokaal samenwonen en van daaruit hun gewone leven verder leiden en naar school gaan, samen koken ...

Gotcha

Iedereen krijgt een papiertje met de naam van een tegen-speler én een voorwerp. De persoon op het papiertje moet je proberen uit te schakelen door hem/haar met een waterpistool te raken terwijl hij/zij het opgegeven voorwerp in de hand heeft. Dat telt echter enkel als niemand anders het gezien heeft. Als het gelukt is, geeft de persoon die uitgeschakeld is zijn/haar papiertje aan de schutter. De schutter speelt verder met dit papier.

- **Variatie:** Je kan in de plaats van voorwerpen ook woorden opschrijven. Dan moet je iemand uitschakelen door deze persoon het woord op het papier te laten uitspreken. Er komt dan geen waterpistool bij te pas en er mogen wel getuigen zijn.
- **Opgelet:** Leg de namen in een kring om te bepalen wie welke persoon te pakken moet krijgen, zo voorkom je dat iemand gedurende het spel zichzelf moet uitschakelen.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 21.

EIGEN GROEP

DOEL

De +16'ers krijgen inzicht in hoe jullie plaatselijke groep in elkaar zit en wat er van de +16'ers en leid(st)ers verwacht wordt.

INHOUD

Al te vaak wordt belangrijke informatie over de eigen groep niet concreet aan nieuwe leiding meegegeven en wordt ervan uitgegaan dat zij zelf inzien hoe jullie groep in elkaar zit en welke afspraken er gelden. Om de groeps sfeer en samenwerking optimaal te houden is het echter van groot belang om erbij stil te staan en dit duidelijk over te brengen. Wat kan hierin allemaal aan bod komen?

- de structuur van jullie groep (leeftijdsgroepen, groepsleiding, werkgroepen, ondersteunende groepen zoals een vzw, oud-leiding, ouders, parochie ...)
- welke functies bestaan er binnen jullie leidingsgroep en wat houden ze in?

- taken van een leid(st)er: wat wordt er concreet verwacht?
- tradities binnen jullie groep (bv. formatie, initiatieven, kampvuur ...)
- waarvoor en door wie kunnen welke communicatiemiddelen gebruikt worden (site, Facebook, mail, nieuwsbrief, tijdschrift ...)
- afspraken binnen de leidingsgroep

Probeer de afspraken op te schrijven, vele zaken lijken vanzelfsprekend waardoor ze niet duidelijk doorgegeven worden.

- Wat kan al dan niet tijdens een groepsraad?
- Hoe en aan wie laat je iets weten als je niet kan komen?
- Wat kan al dan niet tijdens een activiteit met leden?
- Hoe laat wordt iedereen waar verwacht voor een groepsraad of een activiteit?
- Hoe worden de financiën geregeld, in het algemeen en per leeftijdsgroep?
- Wat beschouwen jullie als vast uniformstuk?

MOGELIJKHEDEN

De leden krijgen vier dobbelstenen, als ze minder dan 16 gooien, krijgen ze een opdracht van de leiding. Kunnen ze meer dan 16 gooien, dan mogen ze een vraag stellen in verband met jullie groep of het leiding-zijn.

Opdrachten

- Maak op voorhand een schema van de structuur van jullie groep en zoek bij elke groep/persoon een foto. Laat de +16'ers de puzzel maken.
- Verzamel voor elke taak/functie die een leid(st)er opneemt een voorwerp. De +16'ers moeten raden welke functies die allemaal representeren. Daarna worden ze kort uitgelegd. Als jullie de mogelijkheid hebben, bijvoorbeeld 's avonds op kamp, kunnen de leid(st)ers zelf kort komen uitleggen welke functies/taken zij opnemen en wat die allemaal inhouden.
- Schrijf jullie afspraken op papiertjes. De +16'ers moeten ze één voor één uitbeelden terwijl de rest van de groep raadt.
- De +16'ers maken een tekening van de leiding waarin weergegeven wordt wat het leiding-zijn volgens hen allemaal inhoudt.
- Elke +16'er vertelt wat hij/zij uniek vindt aan jullie groep ten opzichte van andere jeugdbewegingen in de buurt. Dat wordt gekoppeld aan de tradities binnen jullie groep.
- Lijst een aantal situaties op waarbij de +16'ers moeten bepalen welke communicatiemiddelen ze zouden gebruiken en waarom. Of haal verschillende citaten/stukjes tekst uit jullie verschillende communicatiemiddelen waarbij de +16'ers moeten raden waaruit ze komen.

Hou bij elke opdracht kort een bespreking, geef de nodige info en laat de +16'ers vragen stellen. Op het einde van de activiteit kan je nog even nabespreken welke functies, leeftijdsgroepen de +16'ers (niet) zien zitten en waarom? Zo kan je nagaan of de informatie goed overgekomen is.

Opgelet!

- Jullie +16'ers of nieuwe leiding zijn een ideaal publiek om de duidelijkheid en relevantie van deze groepskenmerken af te toetsen. Sta dus open voor vernieuwing van afspraken en tradities aan jullie huidige situatie. Zijn er bijvoorbeeld minder leid(st)ers dan anders? Laat dan eventueel een initiatief vallen en focus op activiteiten met de leden. Hou rekening met de draagkracht van je groep en maak op basis daarvan realistische plannen waar iedereen achter staat.
- Hou er rekening mee dat een voltijds engagement niet altijd vanzelfsprekend is. Maak dat bespreekbaar en weeg af hoe iedereen een plaats kan krijgen binnen jullie groep.
- Een open communicatie en een concreet en realistisch beeld van de verwachtingen schetsen is cruciaal. Jullie jaarplanning overlopen kan hierbij helpen.

Meer informatie? Kijk in de +16'ersbundel op pagina 23.